

Prezentacja przygotowana przez Ochotniczą Straż Pożarną w Wołczynie mająca na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa w ramach UMOWY O DOFINANSOWANIE PROJEKTU nr FEOP.02.03-IŻ.00-0010/24 "Zakup wozów strażackich dla OSP w Wołczynie i OSP w Chudobie dla zwiększenia skuteczności zapobiegania zagrożeniom klimatycznym"

Fundusze Europejskie

Zagrożenia związane ze zmianami klimatu i sposoby ich zapobiegania

Fundusze Europejskie
dla Opolskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czym są zmiany klimatyczne?

Zmiany klimatu to długotrwałe, postępujące zmiany w warunkach pogodowych na Ziemi – w tym temperaturze, opadach, wietrze i innych zjawiskach atmosferycznych. Choć klimat Ziemi zmieniał się na przestrzeni wieków, to obecne tempo i skala tych zmian są bezprecedensowe.

Główną przyczyną jest działalność człowieka – zwłaszcza spalanie paliw kopalnych, takich jak węgiel, ropa i gaz ziemny. Prowadzi to do emisji ogromnych ilości gazów cieplarnianych (np. dwutlenku węgla), które zatrzymują ciepło w atmosferze.

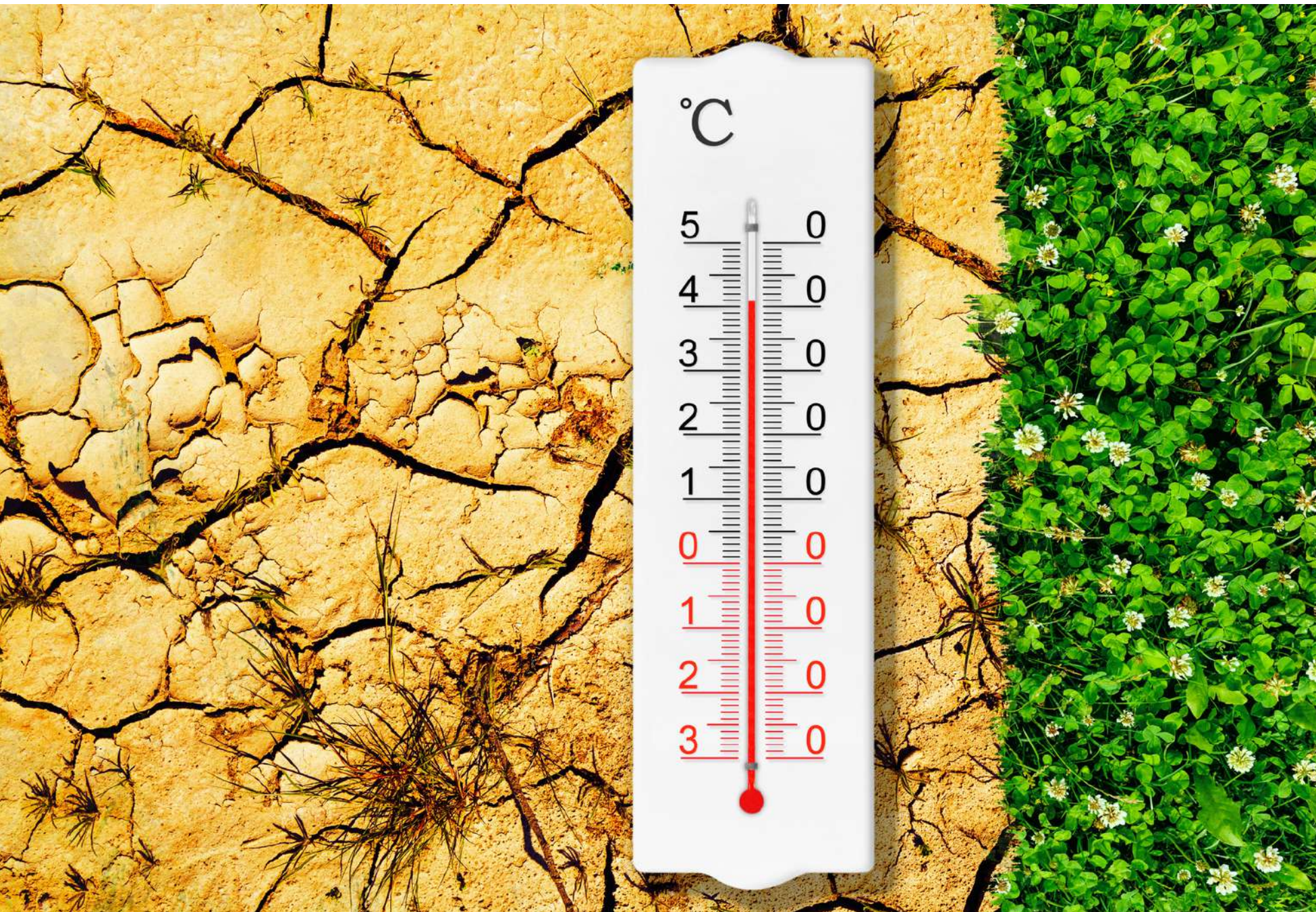

Skutki zmian klimatycznych

Wzrost temperatury

Jednym z najbardziej oczywistych skutków zmian klimatu jest globalne ocieplenie – czyli wzrost średniej temperatury na Ziemi. Wydaje się, że różnica o 1 czy 2 stopnie Celsjusza to niewiele, ale w rzeczywistości może mieć kolosalne konsekwencje:

- Fale upałów są dłuższe i bardziej intensywne, co zwiększa ryzyko odwodnienia, udarów cieplnych, a nawet śmierci.
- Gorące noce utrudniają odpoczynek, pogarszają jakość snu i wpływają negatywnie na zdrowie psychiczne.
- W miastach tzw. miejskie wyspy ciepła powodują, że temperatury są jeszcze wyższe niż na terenach wiejskich.

Ekstremalne zjawiska pogodowe

Zmiany klimatu sprawiają, że ekstremalne zjawiska pogodowe stają się coraz częstsze i bardziej niszczycielskie:

- **Powodzie** niszczą domy, drogi i infrastrukturę, a także prowadzą do skażenia wody pitnej.
- **Susze** wpływają na uprawy, zmniejszają dostęp do wody i zwiększają ryzyko pożarów.
- **Huragany i cyklony** stają się silniejsze i bardziej nieprzewidywalne.
- **Pożary lasów** pojawiają się częściej i są trudniejsze do opanowania – zagrażają ludziom, zwierzętom i przyrodzie.

Topnienie lodowców i podnoszenie się poziomów mórz

W wyniku rosnących temperatur:

- Topnieją lodowce górskie, czapy lodowe Arktyki i Antarktydy.
- Poziom oceanów podnosi się, co zagraża miastom i regionom położonym nad morzem, np. Wenecji, Miami czy całym wyspom na Pacyfiku.
- Zmienia się zasolenie i temperatura wód, co wpływa na życie w oceanach i może zaburzyć prądy morskie.

Jeśli ten proces będzie trwał, miliony ludzi mogą zostać zmuszone do opuszczenia swoich domów z powodu zalania.

Zagrożenie dla rolnictwa

Zmiany klimatu mają ogromny wpływ na rolnictwo:

- Niekorzystne warunki pogodowe – np. zbyt długie susze, nagłe ulewę czy przymrozki – niszczą plony.
- Wysokie temperatury stresują rośliny i zwierzęta hodowlane, obniżając jakość i ilość produkcji żywności.
- Zmieniają się strefy klimatyczne – niektóre uprawy przestają być możliwe tam, gdzie rosły od wieków.

To wszystko wpływa na ceny jedzenia i może prowadzić do niedoborów, szczególnie w biedniejszych rejonach świata.

Wpływ na zdrowie ludzi

Zmiany klimatu wpływają na zdrowie fizyczne i psychiczne ludzi na różne sposoby:

- Fale upałów prowadzą do większej liczby hospitalizacji, a także zgonów, zwłaszcza wśród osób starszych i przewlekle chorych.
- Wzrost temperatur sprzyja rozwojowi chorób przenoszonych przez komary, takich jak malaria czy denga, nawet w regionach, gdzie wcześniej nie występowały.
- Zanieczyszczenie powietrza, powiązane z emisją gazów cieplarnianych, powoduje choroby układu oddechowego – np. astmę czy POChP.
- Stres klimatyczny, niepewność i straty spowodowane katastrofami naturalnymi wpływają negatywnie na zdrowie psychiczne.

Wymieranie gatunków i zaburzenia ekosystemów

Wiele roślin i zwierząt nie jest w stanie dostosować się do gwałtownych zmian środowiskowych:

- Zmiana temperatury i opadów zakłóca cykle życia zwierząt, np. migracje czy rozmnażanie.
- Wrażliwe gatunki, takie jak niedźwiedzie polarne, koralowce czy płazy, są zagrożone wyginięciem.
- Zmniejszenie bioróżnorodności osłabia całe ekosystemy – np. mniej zapylaczy oznacza problemy z produkcją żywności.

Migracje klimatyczne

Gdy życie w danym miejscu staje się niemożliwe – z powodu braku wody, jedzenia, powodzi czy suszy – ludzie są zmuszeni do ucieczki:

- Powstają nowe grupy uchodźców – tzw. uchodźcy klimatyczni.
- Może to prowadzić do konfliktów społecznych, wzrostu napięć politycznych, a nawet przemocy.
- W przyszłości migracje klimatyczne mogą dotyczyć setek milionów ludzi na całym świecie.

Sposoby zapobiegania zmianom klimatycznym

Zapobieganie zmianom klimatycznym to jeden z najważniejszych globalnych celów, który wymaga współpracy na wielu poziomach - od jednostek po rządy i organizacje międzynarodowe.

Istnieje szereg działań, które mogą pomóc w ograniczeniu negatywnych skutków zmian klimatu i spowolnieniu procesu ich postępowania.

Na kolejnych slajdach omówimy ważniejsze z nich.

**Redukcja emisji gazów
cieplarnianych**

Zmiana źródeł energii

Kluczowym krokiem w walce ze zmianami klimatycznymi jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (takich jak dwutlenek węgla, metan czy tlenki azotu).

Jednym z najskuteczniejszych sposobów jest przejście na odnawialne źródła energii - takie jak energia słoneczna, wiatrowa, geotermalna czy wodna oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

Odchodzenie od paliw kopalnych

Zmniejszenie zależności od węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego na rzecz czystszych źródeł energii jest kluczowe.

Może to obejmować m.in. rozwój transportu elektrycznego czy zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz przemysłu.

Wydajność energetyczna

Inwestowanie w technologie, które zmniejszają zużycie energii np. lepsza izolacja budynków, energooszczędne urządzenia czy modernizacja infrastruktury

Ochrona lasów i zalesianie

Zatrzymanie wylesiania

Lasy pełnią niezwykle ważną rolę w pochłanianiu dwutlenku węgla z atmosfery. Działania mające na celu zatrzymanie wylesiania i wspieranie zrównoważonego zarządzania lasami mogą przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Zalesianie i deforestacja

Posadzenie nowych drzew oraz odbudowa zniszczonych ekosystemów leśnych pomoże w wychwytywaniu dwutlenku węgla i przywracaniu równowagi w atmosferze.

Zrównoważone rolnictwo i zmiany w diecie

Zrównoważone rolnictwo

Zmiana metod upraw poprzez wprowadzenie praktyk, które zmniejszą emisję dwutlenku węgla (agroekologiczne praktyki, mniejsze zużycie nawozów sztucznych) może pomóc w ograniczeniu wpływu rolnictwa na zmiany klimatyczne.

Zmniejszenie konsumpcji produktów odzwierzęcych

Produkcja mięsa, szczególnie wołowiny, wiąże się z wysokimi emisjami gazów cieplarnianych. Przejście na diety roślinne, zmniejszenie spożycia mięsa i promowanie alternatywnych źródeł białka, takich jak rośliny strączkowe czy żywność roślinną, może pomóc w redukcji emisji.

Transport i infrastruktura

Transport publiczny i elektryczność

Promowanie transportu publicznego, rowerowego oraz pojazdów elektrycznych może znacząco zredukować emisję dwutlenku węgla z transportu, który jest jednym z głównych źródeł emisji.

Rozwój infrastruktury rowerowej

Miasta powinny inwestować w infrastrukturę sprzyjającą rowerzystom, co zmniejsza zależność od samochodów.

Zrównoważony transport towarów

Zwiększenie efektywności transportu towarów, w tym inwestowanie w pojazdy elektryczne do transportu, może przyczynić się do redukcji emisji.

Edukacja i zmiana świadomości

Kształtowanie postaw proekologicznych

Wzrost świadomości społecznej na temat zmian klimatu oraz edukacja na temat działań, które można podjąć w celu ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko np. oszczędzanie energii, segregacja odpadów, zmniejszenie zużycia plastików są kluczowe.

Przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju

Promowanie stylu życia, który uwzględnia zrównoważony rozwój może obejmować m.in. ograniczenie marnotrawstwa żywności, oszczędzanie wody, a także wspieranie gospodarki cyrkularnej.

**Zwiększenie efektywności
wykorzystania zasobów**

Gospodarka cyrkularna

Skupienie się na ponownym użyciu surowców, naprawie zamiast wymianie produktów, ograniczeniu odpadów oraz recyklingu pozwala zmniejszyć zużycie zasobów naturalnych i emisję gazów cieplarnianych związanych z produkcją dóbr.

Oszczędzanie wody i energii

Wprowadzenie technologii oszczędzających wodę i energię w domach, firmach i przemyśle.

Współpraca międzynarodowa

Porozumienia międzynarodowe

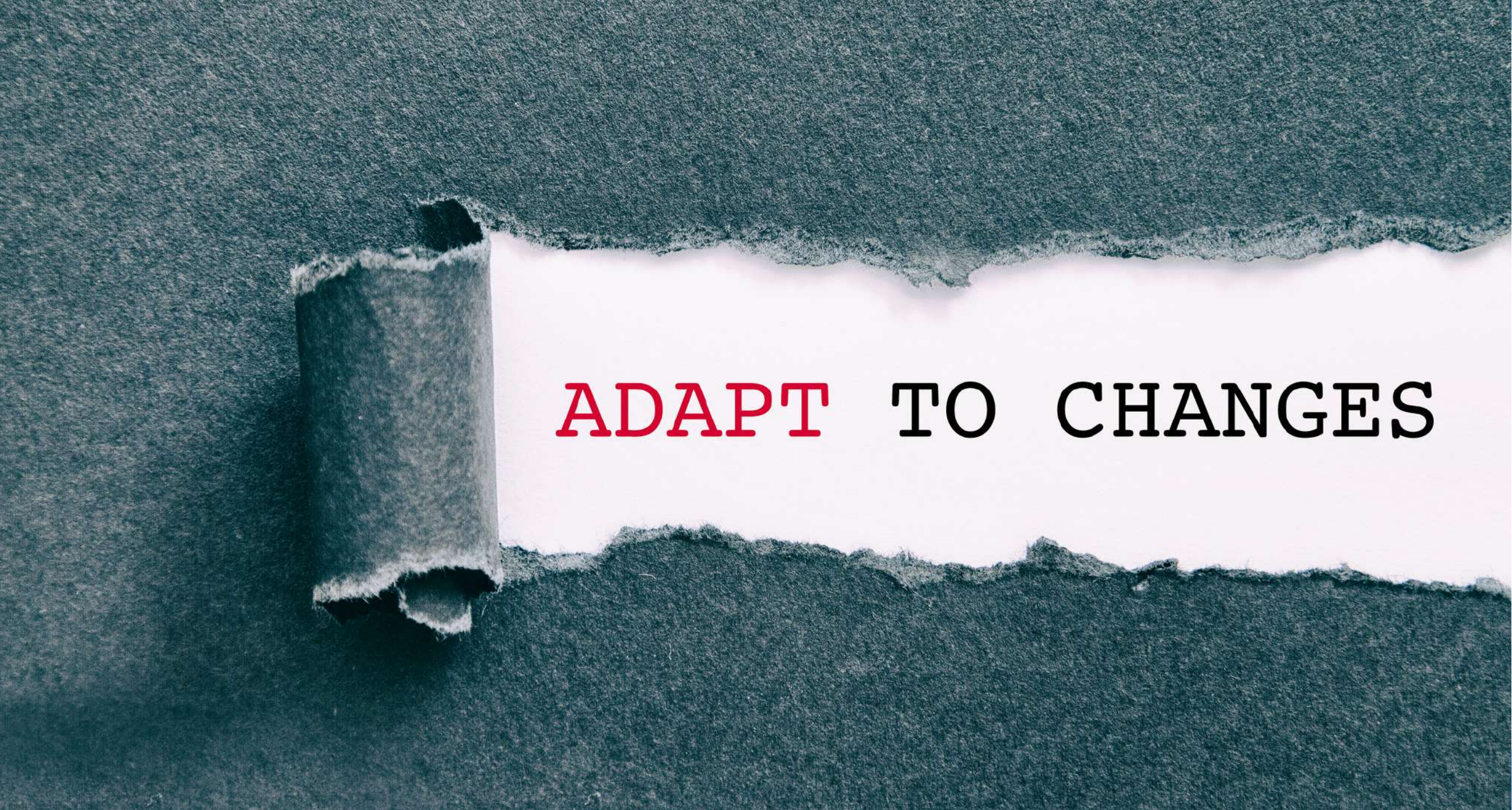

Przykładem jest Porozumienie Paryskie, które jest jednym z kluczowych dokumentów, w którym państwa zobowiązały się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i utrzymania globalnego wzrostu temperatury poniżej 2 stopni Celsjusza, a najlepiej 1,5 stopnia w porównaniu do okresu przedindustrialnego.

Wspólne działania na rzecz transformacji energetycznej

Współpraca międzynarodowa w zakresie wymiany technologii, wiedzy i inwestycji w zrównoważony rozwój energetyczny jest kluczowa, aby osiągnąć globalne cele klimatyczne.

ADAPT TO CHANGES

**Adaptacja do zmian
klimatycznych**

Adaptacja do zmian klimatycznych

Oprócz działań zapobiegających zmianom klimatycznym, równie ważne jest przygotowanie się na skutki zmian klimatycznych. Obejmuje to m.in. budowanie infrastruktury odpornej na zmiany klimatyczne, poprawę zarządzania zasobami wodnymi, a także przygotowanie społeczności na ekstremalne zjawiska pogodowe np. pożary, powodzie, susze.

Zagrożenia klimatyczne a działania straży pożarnej

Pożary lasów i otwartych terenów

Zmiany klimatyczne, w tym wysokie temperatury i długotrwałe susze, prowadzą do większej liczby pożarów lasów. Wysoka temperatura, brak opadów i silne wiatry przyczyniają się do szybkiego rozprzestrzeniania się ognia. Straż pożarna zmaga się z tym zagrożeniem szczególnie w okresach letnich, kiedy pożary są intensywne i trudniejsze do opanowania.

Pożary lasów i otwartych terenów

Wzrost liczby pożarów wymaga lepszego wyposażenia, specjalistycznego szkolenia strażaków oraz bardziej zorganizowanego systemu monitorowania i przewidywania pożarów.

Powodzie

Zjawisko intensyfikacji opadów deszczu i gwałtowne zmiany poziomu rzek prowadzą do większej liczby powodzi. Straż pożarna w takich sytuacjach bierze udział w ewakuacji ludzi, ratowaniu osób uwięzionych przez wodę oraz w udzielaniu pierwszej pomocy.

Powodzie

Współczesne wyzwania to m.in. potrzeba posiadania sprzętu ratownictwa wodnego i lepszej koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych.

Ekstremalne burze

Wzrost intensywności burz, zwłaszcza tych z piorunami, prowadzi do większej liczby pożarów wywołanych przez uderzenie pioruna. W takich przypadkach straż pożarna musi szybko reagować, często w trudnych warunkach pogodowych. Ponadto uszkodzenia infrastruktury np. zerwanie linii energetycznych mogą utrudniać akcje ratunkowe.

Ekstremalne burze

Straż pożarna staje również przed wyzwaniem zarządzania skutkami silnych wiatrów, które mogą prowadzić do uszkodzenia budynków, zagrażając życiu i zdrowiu ludzi.

Zmienność temperatury

Zwiększona liczba ekstremalnych dni upalnych, powoduje nie tylko zagrożenie pożarami, ale również tzw. stres termiczny wśród strażaków. Straż pożarna musi więc dbać o odpowiednie szkolenie, a także monitorować stan zdrowia strażaków, by uniknąć przegrzania i odwodnienia w trakcie intensywnych akcji ratowniczych.

Zmiana struktury zagrożeń

Zmieniający się klimat powoduje, że straż pożarna musi dostosować swoje działania do nowych zagrożeń. Na przykład, w rejonach, gdzie pożary były rzadkością, ich częstotliwość może wzrosnąć, co wymaga od straży pożarnej szybszej adaptacji i wdrażania nowych technologii.

**Dostosowanie się do
wyzwań klimatycznych**

Szkolenie i wyposażenie

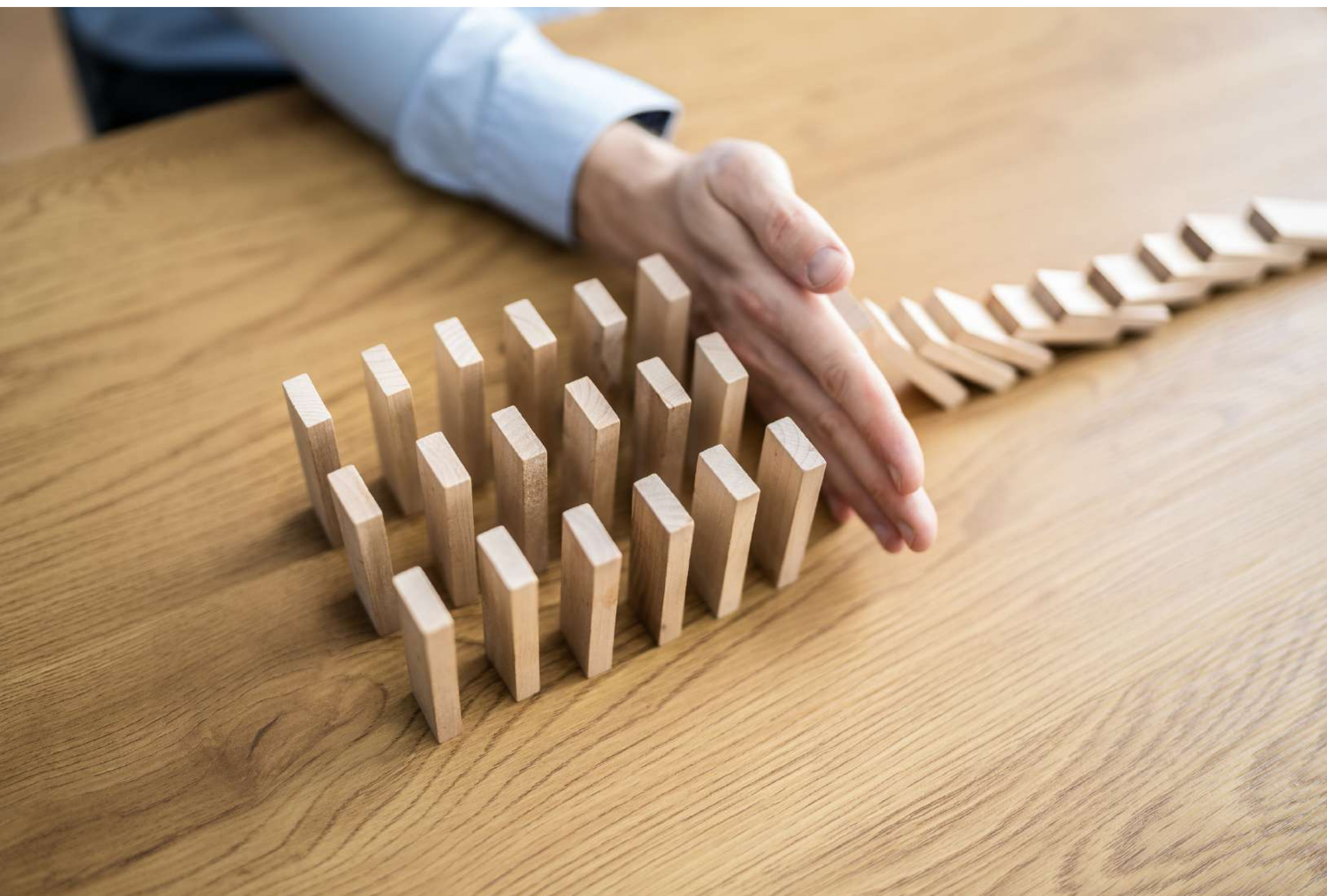
Straż pożarna musi dostosować swoje szkolenie i wyposażenie do nowych warunków. Należy inwestować w nowe technologie monitorowania i prognozowania zagrożeń, jak również w sprzęt do ratownictwa w trudnych warunkach pogodowych.

Współpraca międzynarodowa

Zmiany klimatyczne mają charakter globalny, dlatego współpraca straży pożarnych różnych krajów w zakresie wymiany doświadczeń i sprzętu jest kluczowa.

Prewencja

Zwiększenie działań prewencyjnych, takich jak edukacja społeczna na temat zagrożeń związanych z klimatem, może pomóc zmniejszyć liczbę incydentów, na które straż pożarna musi reagować.

Dziękujemy za uwagę

Fundusze Europejskie
dla Opolskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

